TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2008. gada 6. novembris *

Lieta C-203/07 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2007. gada 16. aprīlī iesniedza

Grieķijas Republika, ko pārstāv P. Milonopuls [*P. Mylonopoulos*], S. Trekli [*S. Trekli*] un Z. Stavridi [*Z. Stavridi*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pretējā puse procesā —

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv I. Zervas [*I. Zervas*] un D. Triandafilu [*D. Triantafyllou*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

* Tiesvedības valoda — grieķu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C.W.A. Timmermans*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], J. Makarčiks [*J. Makarczyk*] (referents), P. Kūris [*P. Kūris*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

ģenerāladvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 5. marta tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 8. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Grieķijas Republika savā apelācijas sūdzībā lūdz Tiesai atcelt — daļā, kura attiecas uz tās parādu saistībā ar Abudža II projektu, — Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2007. gada 17. janvāra spriedumu lietā T-231/04 Grieķija/Komisija (Krājums,

II-63. lpp., turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru noraidīta prasība atcelt 2004. gada 10. marta aktu, ar kuru Eiropas Kopienu Komisija ieskaita veidā atguva summas, kuras jāmaksā šai dalībvalstij sakarā ar tās piedalīšanos nekustamo īpašumu projektos saistībā ar Komisijas, kā arī dažu Eiropas Savienības dalībvalstu diplomātisko pārstāvniecību Abudžā (Nigērija) (turpmāk tekstā — "apstrīdētais akts").

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

2 Saskaņā ar 1969. gada 23. maijā noslēgtās Vīnes Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām (turpmāk tekstā — "Vīnes konvencija") 18. pantu:

"Pienākums nevērsties pret līguma objektu un mērķi pirms līguma stāšanās spēkā

Valsts uzņemas saistības atturēties no darbības, kas varētu atcelt līguma objektu un mērķus, ja:

a) valsts ir parakstījusi līgumu vai apmainījusies ar līgumu sastādošiem dokumentiem ar noteikumu par tā ratifikāciju, pieņemšanu vai apstiprināšanu līdz brīdim, kad tā būs skaidri paudusi savu nolūku nekļūt par dotā līguma dalībnieku, vai

b) valsts ir izteikusi piekrišanu par dotā līguma saistošo raksturu attiecībā uz to līdz līguma spēkā stāšanās brīdim ar noteikumu, ka šāda stāšanās spēkā netiks pārmērīgi aizkavēta.”

3 Vīnes konvencijas 31. pantā ir noteikts:

“Iztulkošanas vispārējie noteikumi

1. Līgums tulkojams godprātīgi saskaņā ar parasto nozīmi, kāda piešķirama līguma noteikumiem kopumā un atbilstoši tā objektam un mērķim.

2. Līguma iztulkošanas nolūkos līdz ar tekstu, ieskaitot preambulu un pielikumu, izmantojama arī:

a) jebkura vienošanās, kas attiecas uz līgumu, kas veikta dalībnieku starpā sakarā ar līguma noslēgšanu;

b) jebkurš dokuments, kuru sastādījuši viens vai vairāki dalībnieki sakarā ar līguma slēgšanu un kuru citi dalībnieki akceptējuši kā ar līgumu saistītu dokumentu.

3. Kopā ar iepriekšminēto jāievēro arī:

a) jebkura vēlāka vienošanās starp dalībniekiem attiecībā uz līguma iztulkošanu vai tā noteikumu piemērošanu;

b) līguma piemērošanas prakse, kuru ieviesusi dalībnieku vienošanās attiecībā uz tā iztulkošanu;

c) jebkuras starptautisko tiesību normas, kas piemērojamas attiecībās starp dalībniekiem.

4. Noteikumam tiek piešķirta īpaša nozīme gadījumā, ja ir noteikts, ka dalībniekiem bijis tāds nodoms."

Kopienu tiesības

4 Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 248, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Finanšu regula"), 71. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Debitoru parādu konstatēšana ir akts, ar kuru kredītrīkotājs, kam tieši vai pastarpināti deleģētas pilnvaras:

a) apzina parāda esamību;

b) nosaka vai pārbauda parāda īstumu un apjomu;

c) pārbauda nosacījumus, kuriem iestājoties, parāds jāatmaksā.

2. Noteikta lieluma gan pašu resursi, kas nodoti Komisijai, gan jebkurš debitoru parāds, kas apzināts kā drošs, kuru nomaksāšanai pienācis termiņš, jākonstatē ar iekasēšanas rīkojumu grāmatvedim, un pēc tam jānosūta parādzīme parādniekam; abus šos dokumentus sastāda atbildīgais kredītrīkotājs."

5 Saskaņā ar Finanšu regulas 72. panta 1. punktu:

"Atgūšanas pilnvarojums ir akts, ar kuru atbildīgais kredītrīkotājs, kam tieši vai pastarpināti deleģētas pilnvaras, izdodams iekasēšanas rīkojumu, dod norādījumu grāmatvedim atgūt debitoru parādu, kuru konstatējis kredītrīkotājs, kam tieši vai pastarpināti deleģētas pilnvaras."

6 Finanšu regulas 73. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Grāmatvedis darbojas, pamatojoties uz iekasēšanas rīkojumiem attiecībā uz debitoru parādiem, ko pienācīgi konstatējis atbildīgais kredītrīkotājs. Viņš visiem spēkiem cenšas nodrošināt, lai Kopienas saņemtu savus ieņēmumus, un raugās, lai tiktu aizsargātas to tiesības.

Grāmatvedis atgūst summas, kompensējot noteikta lieluma drošus Kopienu prasījumus pret parādniekiem, kuru atmaksai pienācis termiņš, ar tādiem noteikta lieluma drošiem prasījumiem, kuru atmaksai pienācis termiņš, kādi šiem parādniekiem pašiem ir pret Kopienām."

7 Saskaņā ar Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1605/2002 (OV L 357, 1. lpp.), 78. panta 1. un 2. punktu:

"1. Atbildīgais kredītrīkotājs konstatē debitoru parādus, atzīstot Kopienu tiesības attiecībā pret parādnieku un konstatējot prasījuma tiesības pieprasīt, lai parādnieks samaksā parādu.

2. Iekasēšanas rīkojums ir darbība, ar kuru atbildīgais kredītrīkotājs dod norādījumu grāmatvedim atgūt konstatēto summu.”

8 Regulas Nr. 2342/2002 79. pantā ir noteikts:

“Lai konstatētu debitoru parādus, atbildīgais kredītrīkotājs nodrošina, ka:

a) parādprasība ir droša un [uz] to neattiecas nekādi nosacījumi;

b) parādprasības summa ir noteikta un ir precīzi izteikta naudas izteiksmē;

c) parādprasības atmaksas termiņš ir pienācis un uz to neattiecas nekāds termiņa pagarinājums;

d) ziņas par parādnieku ir pareizas;

e) atgūstamā summa ir iegrāmatota pareizajā budžeta postenī;

f) apliecinošie dokumenti ir pareizi; un

g) ir ievērots pareizas finanšu vadības princips [..]”

9 Regulas Nr. 2342/2002 83. pantā ir noteikts:

"Jebkurā procedūras stadijā grāmatvedis, pēc tam, kad par to informējis atbildīgo kredītrīkotāju un parādnieku, atgūst konstatētos debitoru parādus ar ieskaitu, ja parādniekam arī ir prasījums pret Kopienām, kurš ir drošs, kura summa ir noteikta, kura atmaksas termiņš ir pienācis un kas attiecas uz summu, kura konstatēta ar maksājuma rīkojumu."

Strīda priekšvēsture

10 Strīda priekšvēsture ir šādi izklāstīta Pirmās instances tiesas sprieduma 7.–44. punktā:

"7. Pēc Nigērijas galvaspilsētas pārcelšanas no Lagosas [*Lagos*] uz Abudžu Komisija kopš 1993. gada nomāja ēku Abudžā, lai tajā apmestos tās delegācija, kā arī, iespējams, atsevišķu dalībvalstu, tostarp Grieķijas Republikas, pārstāvniecības. Saskaņā ar vienošanos, ko noslēdza ar šīm dalībvalstīm (turpmāk tekstā — "Abudža I projekts"), Komisija apakšnomā iznomāja dažas ofisa telpas un sniedza noteiktus pakalpojumus attiecīgajām pārstāvniecībām. Dalībvalstis vienojās par izmaksu, kas saistītas ar to pārstāvniecību, pārdali. Grieķijas Republikas iemaksas apmērs bija 5,5 % no kopējām izmaksām. Uzskatot, ka Grieķijas Republika nav samaksājusi šos šajā sakarā radušos parādus, Komisija 2004. gadā ar ieskaitu atguva attiecīgās summas (skat. turpmāk 44. punktu).

8 1994. gada 18. aprīlī Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Francijas Republika, Īrija, Itālijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Portugāles Republika un Komisija (turpmāk tekstā — "partneres"), pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību

J6. pantu (jaunajā redakcijā — LES 20. pants), noslēdza vienošanās memorandu (turpmāk tekstā — "sākotnējais memorands") par kopēja vēstniecību kompleksa būvniecību to diplomātiskajām misijām Abudžā, izmantojot kopējos atbalsta dienestus (turpmāk tekstā — "Abudža II projekts"). Pēc Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās sākotnējo memorandu papildināja pievienošanās protokols.

9 Sākotnējā memoranda 1. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstu vēstniecības un Komisijas delegācija ir dažādas diplomātiskās misijas, kurām piemērojama 1961. gada 18. aprīļa Vīnes konvencija par diplomātiskajiem sakariem un attiecībā uz dalībvalstīm ir piemērojama arī 1963. gada 24. aprīļa Vīnes konvencija par konsulārajiem sakariem.

10 Sākotnējā memoranda 10. pantā bija norādīts, ka Komisija darbojas kā Abudža II projekta koordinatore citu partneru "vārdā".

11 Saskaņā ar sākotnējā memoranda 11. pantu Komisija ir atbildīga par arhitektūras izpēti jautājumā par Abudža II projekta iespējamību, izmaksu un koncepcijas fāžu sākotnējo novērtējumu. Šajā pantā bija paredzēta arī papildu vienošanās memoranda noslēgšana par "ēkas detalizētu koncepciju, izmaksu sadali un katras dalību ņēmušās partneres tiesībām uz telpām pēc [Abudža II] projekta pabeigšanas" (turpmāk tekstā — "papildu memorands"). Visbeidzot, ar 11. pantu tika izveidota Pastāvīgā direktoru komiteja, ko veidoja visu partneru pārstāvji un ko vadīja Komisija, lai koordinētu un kontrolētu Abudža II projektu. Pastāvīgā direktoru komiteja iesniedza regulārus ziņojumus darba grupai "Administratīvie jautājumi", kuru Padomē izveidoja Kopējās ārējās un drošības politikas (KĀDP) ietvaros (turpmāk tekstā — "Administratīvo jautājumu grupa KĀDP").

12 Sākotnējā memoranda 12. pantā ir noteikts:

"[Abudža II] projektu pēc 11. pantā paredzētā [papildu memoranda] apstiprināšanas tieši finansē ar partneru iemaksām, kas atbilst projekta daļai, kas ir piešķirta katrai partnerei. Komisijas iemaksa tiks izmaksāta no attiecīgās budžeta pozīcijas.

Sagatavojošo darbu izmaksas ("pirmā fāze") tiks ņemtas no Komisijas budžeta administratīvajām apropriācijām. Tās summa ir paredzama ECU 140 000 apmērā. Ja [Abudža II] projekts tiek īstenots, šīs izmaksas atlīdzinās visu partneru iemaksas, ņemot vērā to daļu projektā."

13 Sākotnējā memoranda 13. pantā ir noteikts:

"Visas partneres pēc [papildu memoranda] apstiprināšanas garantē segt visas izmaksas, kuras tām ir jāmaksā. Katras partneres kopējais apmērs iekļauj:

a) tās attiecīgās platības kopējās izmaksas un

b) tās daļu kopējo un publisko zonu izmaksās, kas aprēķināta proporcionāli tās attiecīgajai platībai un zonu, kas nav kopējas, kopējai platībai."

14 Sākotnējā memoranda 14. pantā ir paredzēts, ka Komisija ar dalību ņēmušo valstu piekrišanu un piedalīšanos izmaksā pienākušās summas trešām personām (līgumslēdzēji).

15 Sākotnējā memoranda 15. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja kāda no partnerēm nolemj izstāties no [Abudža II] projekta, neparakstot 11. pantā paredzēto [papildu memorandu], šī vienošanās memoranda noteikumi, tostarp 12. un 13. pantā minētās finansiālās saistības, nav vairs piemērojami attiecībā uz partneri, kas izstājas."

[..]

21 1995. gada 27. decembrī Komisija noslēdza pamatlīgumu. Tas attiecās uz Abudža II projekta pamatkoncepciju un starpfāzi (4.4. un 4.5. punkts), kā arī uz iespējamiem detalizētiem plāniem (4.6. punkts).

22 1996. gada 19. septembrī administratīvo jautājumu grupa KĀDP apstiprināja starpkoncepciju.

23 1996. gada 21. novembrī administratīvo jautājumu grupa KĀDP uzaicināja Komisiju veikt *ad hoc* pasākumus, lai arhitekti uzsāktu detalizētu plānu izstrādi.

Grupa norādīja, ka par šo posmu formāls līgums tiks noslēgts pēc papildu memoranda pabeigšanas. Šīs sanāksmes laikā Komisija minētajai grupai norādīja izdevumu apmēru, kuru tā izmaksāja avansā līdz 1996. gada 15. novembrim Abudža II projekta sagatavošanai, proti, aptuveni 2,8 miljonus euro.

24 1997. gada 24. februārī šī grupa apspriedās un nolēma negaidīt papildu memoranda pabeigšanu, lai izstrādātu detalizētus plānus un līguma dokumentus. Šajā sanāksmes protokolā ir iekļautas šādas saistības:

"Komisija ir uzaicināta noslēgt vajadzīgās vienošanās ar arhitektiem dokumentu izstrādei un avansā izmaksāt šiem darbiem vajadzīgos līdzekļus atbilstoši tam, kas nolemts projektam. Kā iepriekšējos gadījumos, šādi Komisijas samaksāto avansu pēc tam atmaksās citas dalībnieces saskaņā ar šajā ziņā [sākotnējā ziņojumā] paredzētajām procedūrām."

25 Nākamajos mēnešos vairākas dalībvalstis izstājās no Abudža II projekta. 1997. gada 28. aprīlī administratīvo jautājumu grupa KĀDP uzdeva Komisijai "noslēgt bilaterālas vienošanās ar Dānijas Karalisti, lai atmaksātu uz to piemērojamo daļu projekta izmaksās, kuras bija radījusi Komisija partneru vārdā". Līdzīgu lēmumu pieņēma pēc Īrijas izstāšanās 1997. gada septembrī, kā arī Portugāles Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes izstāšanās.

[..]

27 1998. gada 18. jūnijā administratīvo jautājumu grupa KĀDP minēja iespējamo Beļģijas Karalistes izstāšanos no Abudža II projekta. No šīs sanāksmes protokola izriet, ka Pastāvīgā direktoru komiteja atzina, ka Beļģijas Karaliste samaksās savu izmaksu daļu, kā tas ir noteikts pēc starpkoncepcijas apstiprināšanas.

28 1998. gada 10. jūnijā Komisija nosūtīja Grieķijas Republikai maksājuma uzdevumu par summu [..], kas atbilst Grieķijas Republikas daļai projekta sākotnējā posmā, proti, 5,06 % no kopējām izmaksām. Samaksas termiņš tika noteikts 1998. gada 31. decembris.

29 1998. gada 9. decembrī papildu memorandu parakstīja Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Francijas Republika, Itālijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika un Komisija. Papildu memoranda 11. pantā ir paredzēta fonda izveidošana projekta finansēšanai.

30 Saskaņā ar tā 14. pantu papildu memorandu provizoriski piemēro, sākot no pirmās dienas otrajā mēnesī pēc tā parakstīšanas un tas stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc dienas, kad dalībvalstis un Komisija paziņo, ka ir to ratificējušas.

31 1999. gada 28. aprīlī Komisija izsludināja konkursu attiecīgo dalībvalstu, kā arī Kopienas delegācijas vēstniecību celtniecībai (OV S 82). Tajā tika minēts, ka Grieķijas Republikas Vēstniecības platība būs 677 m^2.

32 1999. gada 3. septembrī Komisija "atkārtoja" savu 1998. gada atgādinājumu administratīvo jautājumu grupai KĀDP, lai dalībvalstis tai atmaksā summas, kuras tā bija samaksājusi konsultantiem par starpkoncepcijas posmu. Tā norādīja, ka dažas dalībvalstis jau bija tai samaksājušas maksājamās summas, bet ka citas, tostarp Grieķijas Republika, to nebija izdarījušas līdz termiņa beigām 1998. gada 31. decembrī. Komisija piebilda, ka partnerēm tiks nosūtīts cits maksājuma uzdevums par, pirmkārt, detalizēto plānu izmaksām un, otrkārt, izmaksām to izmaiņu dēļ, kas radušās ar Beļģijas Karalistes, Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas izstāšanos.

33 1999. gada 20. septembrī Pastāvīgā direktoru komiteja apspriedās, lai atlasītu būvniecību sabiedrības. Grieķijas Republikas pārstāvis parakstīja sanāksmes protokolu. Konkurss būvniecības turpināšanai tika publicēts 2000. gada 17. marta *Oficiālajā Vēstnesī* S 54.

34 Ar 2000. gada 17. februāra maksājuma uzdevumu Komisija lūdza Grieķijas Republikai samaksāt EUR 168 716,94 par konkursa materiālu veidošanu attiecībā uz detalizētiem plāniem.

35 2000. gada 22. jūnijā Pastāvīgā direktoru komiteja nolēma pieņemt jaunu projekta variantu (turpmāk tekstā — "saīsinātais Abudža II projekts"), kas bija vajadzīgs saistībā ar Francijas Republikas izstāšanos. Saīsinātais Abudža II projekts it īpaši paredzēja atteikties no kopējām ēkām un kopējiem papildu dienestiem, kā arī samazināt platību. Grieķijas Republikas pārstāvis šajā sanāksmē norādīja savu piekrišanu šim projektam, tomēr ar nosacījumu, ka to apstiprinās viņa priekšnieki. 29. jūnijā Komisija nosūtīja 2000. gada 22. jūnija sanāksmes protokolu Grieķijas Republikai un uzaicināja to sniegt formālu atbildi par saīsināto Abudža II projektu.

36 2000. gada 5. septembrī Komisija atkārtoja savu lūgumu Grieķijas Republikas pārstāvjiem. Pēc atkārtota atgādinājuma 2000. gada 14. septembrī Komisija 2000. gada 25. septembrī nosūtīja Grieķijas Republikai vēstuli pa faksu, kurā bija noteikts atbildēt līdz 2000. gada 30. septembrim un kurā bija norādīts, ka tās klusēšana tiks uzskatīta par izstāšanos no projekta. 2000. gada 2. oktobrī Grieķijas iestādes informēja Komisiju, ka tās nevarēja sniegt atbildi par saīsināto Abudža II projektu. Līdz ar to Komisija tajā pašā datumā atbildēja, ka tā bija uzdevusi arhitektiem izmainīt saīsināto Abudža II projektu, izslēdzot Grieķijas Republiku.

37 Ar 2002. gada 28. janvāra vēstuli Komisija nosūtīja parādzīmi par [..] Grieķijas Republikai par būvniecības izmaksām attiecībā uz Abudža II projektu. Komisija pēc tam atcēla šo parādzīmi.

38 Pēc tam, kad Grieķijas Republika izveidoja pati savu vēstniecību Abudžā, tā 2002. gada 13. jūlijā pameta pagaidu telpas, kuras tā aizņēma Abudža I projekta ietvaros.

39 Ar 2002. gada 11. oktobra vēstuli Komisija formāli paziņoja Grieķijas Republikai nesamaksātās parādzīmes par Abudža I un Abudža II projektiem [..].

40 Pēc sarunām ar pusēm Komisija ar 2003. gada 31. janvāra vēstuli atgādināja Grieķijas Republikai, ka tā nebija samaksājusi savus parādus par Abudža I un Abudža II projektiem, un uzaicināja to samaksāt kopējo summu EUR 516 374,96 un USD 12 684,89 apmērā līdz 2003. gada februāra beigām. Komisija piebilda, ka, nesamaksājot noteiktā termiņā, tā atgūs attiecīgās naudas summas, izmantojot visus iespējamos tiesību aizsardzības līdzekļus.

41 Nākamo mēnešu laikā Grieķijas Republika un Komisija apsprieda maksājamo naudas summu apmēru.

[..]

43 2004. gada 16. februārī Komisija nosūtīja Grieķijas Republikai vēstuli, norādot tās vēl nesamaksātos parādus par Abudža I un Abudža II projektu. [..]

44 2004. gada 10. martā Komisija pārskaitīja Grieķijas Republikai līdzekļus Grieķijas kontinentālās daļas reģiona darbības programmas ietvaros. Tā vietā, lai samaksātu EUR 4 774 562,67 [..], Komisija pārskaitīja vienīgi EUR 3 121 243,03. Tādējādi tā ar ieskaitu atguva Grieķijas Republikas vēl nesamaksāto atlikumu, proti, EUR 565 656,80, par Abudža I un Abudža II projektiem [..].”

Prasība Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

11 Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 22. aprīlī, Grieķijas Republika cēla prasību atcelt apstrīdēto aktu.

12 Ar 2004. gada 8. jūnija rīkojumu, piemērojot Padomes 2004. gada 26. aprīļa Lēmuma 2004/407/EK, Euratom, par grozījumiem Protokola par Tiesas Statūtiem 51. un 54. pantā (OV L 132, 5. lpp.) 2. pantu, Tiesa nosūtīja lietu Pirmās instances tiesai.

13 Pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa noraidīja Grieķijas Republikas celto prasību. Tā nolēma, ka šī dalībvalsts ir atbildīga par parādiem gan saistībā ar Abudža I projektu, gan Abudža II projektu un ka atgūšanai ar ieskaitu paredzētie nosacījumi bija izpildīti apstrīdētā akta pieņemšanas datumā.

14 Pirmās instances tiesa, vispirms pārsūdzētā sprieduma 74. punktā atzīstot, ka tās kompetencē ir izskatīt prasību atcelt aktu par ieskaita veikšanu, minētā sprieduma 84. punktā attiecībā uz Abudža II projektu norādīja, ka Grieķijas Republika neapstrīdēja to, ka tā šajā projektā ir rīkojusies kā pilntiesīgs dalībnieks vairāk nekā sešus gadus. It īpaši Pirmās instances tiesa konstatēja, ka Grieķijas Republika bija piedalījusies projektā gandrīz divus gadus pēc papildu memoranda parakstīšanas 1998. gada 9. decembrī. Līdz ar to, kā uzskatīja Pirmās instances tiesa, Grieķijas Republika ar savu rīcību citiem partneriem lika saprast, ka tā turpināja savu dalību Abudža II projektā.

15 Pirmās instances tiesa minētajā 84. punktā no tā secināja, ka šīs dalībvalsts pienākumu vērtējumā nevar ņemt vērā vienīgi sākotnējo un papildu memorandu, bet tajā ir jāņem vērā arī cerības, kuras minētā dalībvalsts ar savu rīcību deva saviem partneriem.

16 Šajā sakarā pārsūdzētā sprieduma 85.–87. punktā ir atgādināts, ka labas ticības princips ir starptautisko paražu tiesību noteikums, kas ir piemērojams Eiropas Kopienai, kā arī citām partnerēm. Šo principu kodificēja Vīnes konvencijas 18. pantā, un tas starptautiskajās publiskajās tiesībās ir tiesiskās paļāvības aizsardzības principa neizbēgamas sekas.

17 Turpinājumā Pirmās instances tiesa šī paša sprieduma 88. punktā uzskatīja, ka, tā kā Grieķijas Republika parakstīja un ratificēja sākotnējo memorandu, tā bija viena no Abudža II projekta partnerēm, un šis partneres statuss nozīmēja noteiktus pienākumus, kas izriet no sadarbības un solidaritātes starp partnerēm.

18 Pārsūdzētā sprieduma 92. punktā Pirmās instances tiesa arī norāda, ka pēc projekta sākotnējā koncepcijas posma partneres nolēma turpināt projektu un segt izdevumus par ēkas detalizētu koncepciju, pirms tika izstrādāts papildu memorands. It īpaši 1997. gada 24. februāra sanāksmē, kurā piedalījās divi Grieķijas Republikas pārstāvji, atļāva Komisijai noslēgt nepieciešamās vienošanās ar arhitektiem, lai izstrādātu detalizētus plānus, negaidot papildu memorandu.

19 Šajā sakarā šī paša sprieduma 93. punktā Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka partneres, aizejot tādējādi tālāk par sākotnējo projekta posmu, neapšaubāmi noslēdza klusējot izteiktu vienošanos realizēt šo projektu. Minētajā 93. punktā Pirmās instances tiesa norādīja, ka, atsaucoties uz sākotnējā memorandā paredzēto avansu vēlāku atmaksu, partneres patiesībā atsaucās uz tā 12. pantu, saskaņā ar kuru — ja projekts tiek realizēts, partneres atmaksā Komisijas avansā samaksāto naudas summu par sagatavošanas darbiem. Pirmās instances tiesa piebilda, ka, tā kā partneres 1997. gada 24. februāra sanāksmē nolēma realizēt projektu, tās vairs nebija tiesīgas izstāties no projekta, neatmaksājot sākotnējo un pēc tam radušos savu izmaksu daļu.

20 Minētā sprieduma 95. punktā Pirmās instances tiesa norādīja, ka 1998. gada 9. decembrī Grieķijas Republika un citas partneres, kuras neizstājās no projekta, parakstīja papildu memorandu un ka nākamajos mēnešos Grieķijas Republika rīkojās kā pilntiesīga partnere projektā, un tikai 2000. gada vasarā tā pirmo reizi izrādīja atturību par tās dalības turpināšanu.

21 Pārsūdzētā sprieduma 96. punktā Pirmās instances tiesa no tā secināja, ka, lai arī Grieķijas Republikai bija tiesības izstāties no projekta, tā, it īpaši ņemot vērā saistību attīstību kopš sākotnējā posma un neņemot vērā papildu memoranda neratificēšanu, nevarēja izstāties, neatbildot par izmaksām, kas saistītas ar tās dalību Abudža II projektā.

22 Šī paša sprieduma 97. punktā Pirmās instances tiesa atzīmēja, ka Grieķijas Republikai noteikto pienākumu rīkoties labā ticībā pastiprināja tas, ka tā bija parakstījusi un ratificējusi sākotnējo memorandu un ka laikā no 1994. gada 18. aprīļa līdz 2000. gada 30. septembrim tā bija projektā "dalību ņēmusī partnere".

23 Pirmās instances tiesa minētā sprieduma 98. punktā vēl norādīja arī to, ka, ja Grieķijas Republika uzskatītu, ka tai nav nekādu finansiālu saistību līdz papildu memoranda ratificēšanai, tai būtu vajadzējis iebilst pret 1998. gada 10. jūnija un 2000. gada 17. februāra maksājuma uzdevumiem, kurus Komisija tai nosūtīja saistībā ar Abudža II projektu. Šajā pašā 98. punktā Pirmās instances tiesa piebilda, ka Grieķijas Republika nekad neizteica vēlēšanos izstāties no projekta vai neratificēt papildu memorandu, lai arī vairākas dalībvalstis no šī projekta izstājās un līdz ar to mainījās Grieķijas Republikas daļa šajā projektā.

24 Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 99. punktā no tā secināja, ka Grieķijas Republika rīkojās kā pilntiesīga projekta dalībniece un savām partnerēm deva cerības, ka tā uzņemas attiecīgās finansiālās saistības.

25 Minētā sprieduma 100. punktā Pirmās instances tiesa piebilda, ka šīs dalībvalsts finansiālās saistības izrietēja arī no sākotnējā memoranda noteikumiem, it īpaši no tā 15. panta 1. punkta.

26 Pārsūdzētā sprieduma 101. punktā Pirmās instances tiesa norādīja, ka papildu memorands saskaņā ar tā 14. pantu minētajai dalībvalstij bija piemērojams provizoriski, sākot no otrā mēneša pirmās dienas pēc tā parakstīšanas, proti, no 1999. gada 1. februāra, un šo pagaidu piemērošanu nevar apstrīdēt tas, ka Grieķijas Republika to neratificēja.

27 Pamatojoties uz šiem motīviem, Pirmās instances tiesa minētā sprieduma 103. punktā nolēma, ka Grieķijas Republikai ir jābūt atbildīgai par visām izmaksām par tās dalību Abudža II projektā.

28 Turklāt Pirmās instances tiesa kā nepamatotu noraidīja pamatu, saskaņā ar kuru attiecīgie parādi nebija droši piemērojamo regulu izpratnē, un līdz ar to nolēma, ka atgūšanai ar ieskaitu paredzētie nosacījumi bija izpildīti apstrīdētā akta pieņemšanas datumā.

29 Ņemot vērā visus šos motīvus, Pirmās instances tiesa noraidīja Grieķijas Republikas celto prasību.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesā

30 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

31 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— apelācijas sūdzību atzīt par nepieņemamu;

— pakārtoti noraidīt to kā acīmredzami nepamatotu;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

32 Grieķijas Republika savas apelācijas sūdzības atbalstam izvirza divus pamatus.

33 Kā norādīts pirmajā pamatā, Pirmās instances tiesa esot kļūdaini interpretējusi un piemērojusi sākotnējā memoranda 12., 13. un 15. pantu, kā arī labas ticības principu un tiesiskās paļāvības principu.

34 Izvirzot otro pamatu, Grieķijas Republika norāda, ka Pirmās instances tiesas vērtējums par to, ka partneres 1997. gada 24. februārī, proti, pirms papildu memoranda parakstīšanas, ir noslēgušas klusējot izteiktu vienošanos, saskaņā ar kuru tās vairs nebija tiesīgas izstāties no projekta, neatmaksājot savu radušos izmaksu daļu, ir kļūdains.

Par apelācijas sūdzības pieņemamību

35 Komisija uzskata, ka Grieķijas Republikas iesniegtā apelācijas sūdzība nav pieņemama, jo tās pamatā nav neviena no Tiesas Statūtu 58. pantā minētajiem motīviem, un ka tās pamatojumam izvirzītie pamati attiecas tikai uz memorandu, kuri nav Kopienu tiesību sastāvdaļa, interpretāciju.

36 Šajā sakarā jāatgādina, ka Pirmās instances tiesas kompetencē ir izskatīt EKL 230. pantā minētās prasības, izņemot tās, kuras ar minētajiem Tiesas Statūtiem ir atstātas Tiesas kompetencē. Pirmās instances tiesas saskaņā ar šo pantu pieņemtos nolēmumus var pārsūdzēt Tiesā tikai par tiesību jautājumiem, ievērojot nosacījumus un ierobežojumus, kuri ir paredzēti šajos pašos statūtos.

37 Šajā lietā Pirmās instances tiesā saskaņā ar EKL 230. pantu tika celta prasība atcelt apstrīdēto aktu, ar kuru Komisija ar ieskaitu atguva summas, kuras bija jāmaksā

Grieķijas Republikai un uz kurām attiecās Kopienu budžets, kā arī kuras attiecās uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, — aktu, kurš tika pieņemts, pamatojoties uz Finanšu regulas 73. panta 1. punktu un Regulu Nr. 2342/2002.

38 Apelācijas sūdzības iesniedzēja, lūdzot atcelt pārsūdzēto spriedumu, kritizē minēto spriedumu tādējādi, ka ar to tika noraidīta tās prasība atcelt šo aktu, kura juridiskais pamats ir Kopienu regulas.

39 Attiecībā uz pašu pamatu piemērošanas jomu jānorāda, ka Grieķijas Republika apstrīd Pirmās instances tiesas juridisko interpretāciju, kas sniegta, atbildot uz vienīgo pamatu, kurš tika izvirzīts Pirmās instances tiesā un kas cita starpā attiecās uz kļūdainu tās no Abudža II projekta izrietošo finansiālo saistību vērtējumu.

40 Tiesas Statūtu 58. pants, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības var tikt pamatotas ar to, ka Pirmās instances tiesa nav bijusi kompetenta, pārkāpusi reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas sūdzības iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Kopienas tiesību aktus, pieļauj, ka, lai pamatotu prasību atcelt Pirmās instances tiesas spriedumu, izvirzītie pamati, ar kuriem ir apstrīdēts Grieķijas Republikas parādnieka statuss Regulas Nr. 2342/2002 78. panta izpratnē, analizē tādu juridisko aktu piemērošanas jomu, par kuriem nevar celt prasību Pirmās instances tiesā, kā, piemēram, šī sprieduma 33. un 34. punktā minētajiem abiem memorandiem.

41 Turklāt jānorāda, ka apstrīdētā akta pamatotības izvērtēšana it īpaši saistībā ar paša parāda esamības pārbaudi un tādu nosacījumu pārbaudi, kuri ir jāizpilda, lai varētu prasīt ieskaitu, neapšaubāmi prasa interpretēt minētos juridiskos aktus, taču šis vērtējums nenozīmē, ka par šiem juridiskajiem aktiem var celt prasību.

42 Bez tam Komisija norāda, ka apelācijas sūdzība nav pieņemama, jo izvirzītie pamati nav efektīvi. Komisija līdz ar to uzskata, ka, ja šie pamati tiktu atbalstīti, to atzīšana par pamatotiem vienalga nevarētu atcelt pārsūdzēto spriedumu tiktāl, ciktāl apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti citi motīvi, uz kuriem pamatojas minētā sprieduma rezolutīvā daļa.

43 Tā kā šī argumentācija attiecas nevis uz apelācijas sūdzības pieņemamību, bet gan tās pamatotību, tās rezultātā, pat ja tiktu atzīts, ka tā ir pamatota, apelācijas sūdzību nevarētu atzīt par nepieņemamu.

44 Līdz ar to apelācijas sūdzība ir atzīstama par pieņemamu.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

45 Grieķijas Republika, pirmkārt, uzskata, ka Pirmās instances tiesai vajadzējis uzskatīt, ka dalībvalstu, kuras piedalās Abudža II projektā, pienākumus nosaka sākotnējā un papildu memoranda noteikumi, nevis katras dalībvalsts rīcība.

46 Dalībvalstij noteiktais pienākums var tikt noteikts, pamatojoties vienīgi uz attiecīgajiem memorandu noteikumiem. Līdz ar to dalībvalsts rīcība, kura tiek izvērtēta, ņemot vērā labas ticības principu, nevarēja tikt ņemta vērā, lai no paša sākuma noteiktu Grieķijas Republikas pienākumus Abudža II projektā, jo ar šo principu nevar noteikt pienākumus, kuriem minētā dalībvalsts nav piekritusi saskaņā ar līgumu.

47 Šajā sakarā Grieķijas Republika uzskata, ka Pirmās instances tiesai vajadzēja izvērtēt vienīgi sākotnējā memoranda tekstu un konstatēt, ka tai nav finansiālu saistību, jo tā nebija ratificējusi papildu memorandu.

48 Šī dalībvalsts uzskata, ka saskaņā ar sākotnējā memoranda 12. un 13. pantu valstu, kuras sniedz finansiālu ieguldījumu Abudža II projektā, saistības rodas pēc papildu memoranda apstiprināšanas un līdz ar to šī apstiprināšana, kas ir viens no valsts piekrišanas veidiem būt saistītai ar starptautisku līgumu, saskaņā ar Vīnes konvenciju ir pielīdzināma attiecīgā līguma ratifikācijai, pieņemšanai vai tam, ka šī valsts ir pievienojusies šim līgumam. Tādējādi šī apstiprināšana esot viens no nosacījumiem, kurš ir jāizpilda, lai rastos sākotnējā memorandā minētās finansiālās saistības.

49 Turklāt, kā tas izriet no minētās konvencijas 16. panta, minētie juridiskie instrumenti norāda uz valsts piekrišanu līguma saistošam raksturam cita starpā no brīža, kad tie ir paziņoti citām līgumslēdzējām valstīm vai depozitārijam. Grieķijas Republika tādējādi norāda, ka papildu memoranda 14. pantā, kurš attiecas uz šī memoranda piemērošanu, nepārprotami ir nošķirta tā parakstīšana, kuras gadījumā memorands tiek piemērots uz pagaidu laiku, no tā stāšanās spēkā, kas ir pakļauta nosacījumam, ka līgumslēdzējas puses paziņo par tā ratifikāciju. Taču, lai arī Grieķijas Republika esot parakstījusi papildu memorandu un sākotnēji arī esot piedalījusies darba grupās, lai konkretizētu Abudža II projektu, tā nekad neesot ratificējusi šo memorandu.

50 No tā līdz ar to izriet, kā uzskata Grieķijas Republika, ka sākotnējā memoranda 12. un 13. pantā paredzētie īpašie nosacījumi, skatot tos kopā ar minētā memoranda 15. pantu, Grieķijas Republikas gadījumā nebija izpildīti, jo labas ticības princips nevarot nostāties pret šiem līguma noteikumiem.

51 Otrkārt, Grieķijas Republika uzskata, ka Pirmās instances tiesas vērtējums par to, ka partneres 1997. gada 24. februārī bija noslēgušas klusējot izteiktu vienošanos, ir kļūdains, jo šo vienošanos neapstiprinot neviens attiecīgais papildu memoranda noteikums.

52 Komisija, pirmkārt, norāda, ka saskaņā ar iedibinātu noteikumu līgumslēdzēja valsts uzņemas finansiālas saistības, kad tā ar savu rīcību pārkāpj labas ticības principu un rada kaitējumu saviem partneriem.

53 Komisija piebilst, ka dalībvalsts savās attiecībās ar saviem starptautiskajiem partneriem nevar neievērot vispārīgos tiesību principus, kurus tā pati atzīst savā tiesību sistēmā, un uzsver, ka Grieķijas tiesību sistēmā ir atzīts labas ticības princips gan privāttiesībās, gan publiskajās tiesībās.

54 No tā izrietot, ka Pirmās instances tiesa, lai izvērtētu Grieķijas Republikas finansiālās saistības, pareizi esot ņēmusi vērā tās attiecības ar savām partnerēm un tā esot pareizi secinājusi, ka labas ticības princips prasīja šai dalībvalstij atmaksāt apstrīdētos izdevumus, pamatojoties uz tās laikā no 1994. līdz 2000. gadam veikto konstanto rīcību.

55 Otrkārt, Komisija uzskata, ka līgums pastāv no brīža, kad puses ir izteikušas formālu piekrišanu. Līdz ar to Pirmās instances tiesa no 1997. gada 24. februāra sanāksmes, kurā piedalījās Grieķijas Republika, protokola pareizi esot izsecinājusi, ka pastāvēja vienošanās, kura šajā sanāksmē dalību ņēmušajām dalībvalstīm radīja tiesības un pienākumus.

Tiesas vērtējums

56 Dalībvalstu finansiālās saistības Abudža II projekta īstenošanā vispirms ir jānosaka, ņemot vērā sākotnējā un papildu memoranda saturu un piemērošanas jomu.

57 Jānorāda, ka Pirmās instances tiesa neizslēdza šādu pieeju, lai izvērtētu šīs finansiālās saistības, un to *expressis verbis* izmantoja pārsūdzētajā spriedumā, it īpaši minētā sprieduma 100. un turpmākajos punktos izklāstītajā vērtējumā, proti, pēc tam, kad tā bija interpretējusi sākotnējo un papildu memorandu.

58 Šajā sakarā nav apstrīdams, kā to ir norādījusi Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 88. punktā, ka 1994. gada 18. aprīlī Grieķijas Republika parakstīja sākotnējo memorandu un ka tā to arī ratificēja, līdz ar to vairāku citu dalībvalstu vidū kļūstot par vienu no partnerēm Abudža II projektā par kopēja vēstniecību un Komisijas delegācijas kompleksa būvniecību "kopējo interešu garā".

59 Turklāt tāpat nav apstrīdams, kā to minētā sprieduma 95. punktā ir norādījusi Pirmās instances tiesa, ka Grieķijas Republika papildu memorandu bija parakstījusi 1998. gada 9. decembrī, lai arī šajā datumā vairākas dalībvalstis jau bija izstājušās no Abudža II

projekta, atmaksājot savu izdevumu daļu minētā projekta īstenošanas posmā, jo sākotnējā memorandā bija paredzēta šī papildu memoranda noslēgšana, kā tas izriet no sākotnējā memoranda 11. panta.

60 Turklāt Pirmās instances tiesa, interpretējot sākotnējā memoranda 15. panta 1. punktu, ko tai vajadzēja arī darīt, pareizi uzskatīja, kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 100. punkta, ka, ja kāds no dalībniekiem nolemj izstāties no Abudža II projekta pēc tam, kad ir parakstīts papildu memorands, tam joprojām ir piemērojami sākotnējā memoranda noteikumi, tostarp 12. un 13. pantā minētās finansiālās saistības.

61 Bez tam saskaņā ar papildu memoranda 14. pantu, pat ja šī memoranda spēkā stāšanās ir paredzēta otrā mēneša pirmajā dienā pēc dienas, kurā dalībvalstis un Komisija paziņo par tā ratificēšanu, šis memorands provizoriski ir piemērojams no otrā mēneša pirmās dienas pēc tā parakstīšanas. Parakstot papildu memorandu, Grieķijas Republika, kā to uzskatīja Pirmās instances tiesa, līdz ar to neapšaubāmi ir apstiprinājusi šo provizorisko piemērošanu un tādējādi sekas, kuras ir saistītas ar izstāšanos no Abudža II projekta līdz šī memoranda ratifikācijas brīdim.

62 Kā to norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 67. un 73. punktā, no sākotnējā memoranda 15. panta 1. punkta un papildu memoranda 14. panta izriet, ka dalību ņēmušās dalībvalstis un Komisija īpašu nozīmi vēlējās piešķirt pašai papildu memoranda parakstīšanai un tā pagaidu piemērošanai neatkarīgi no tā ratificēšanas, it īpaši eventuāla gadījuma, ja Abudža II projekta dalībnieki vēlētos izstāties no šī projekta, kontekstā.

63 Lai arī Grieķijas Republikai līdz ar to būtu neierobežotas tiesības izstāties no šī projekta, ja tā neratificētu papildu memorandu, tā nevarētu atteikties izpildīt ar savu dalību Abudža II projektā saistītās finansiālās saistības līdz tās izstāšanās dienai, jo šīs saistības ir noteiktas, ņemot vērā tās uzņemto saistību pieaugumu kopš sākotnējā posma.

64 Turklāt Pirmās instances tiesa, lai pamatotu šādi Grieķijas Republikai noteiktās saistības, kuras izriet no memorandiem, varēja atsaukties uz paražu tiesību labas ticības principu, kas ir daļa no vispārējām starptautiskajām tiesībām (2008. gada 3. jūnija spriedums lietā C-308/06 *Intertanko* u.c., Krājums, I-4057. lpp., 52. punkts).

65 Šajā sakarā Pirmās instances tiesa, veicot neatkarīgu vērtējumu, norādīja, ka laikā no 1994. gada 18. aprīlim līdz 2000. gada 30. septembrim Grieķijas Republika nebija izrādījusi nekādu atturību attiecībā uz tās dalību Abudža II projektā, lai arī tās saistības ievērojami pieauga, ņemot vērā vairāku dalībvalstu izstāšanos no minētā projekta, un ka it īpaši tā necēla iebildumus pret Komisijas nosūtītajiem maksājuma uzdevumiem, tādējādi partnerēm radot paļāvību, ka tā uzņemas savas no Abudža II projekta izrietošās finansiālās saistības.

66 No iepriekš minētā izriet, ka Pirmās instances tiesa no sākotnējā un papildu memoranda piemērošanas jomas interpretācijas pareizi izsecināja, ka Grieķijas Republikai, lai arī tā nebija ratificējusi minēto papildu memorandu, ir jāatmaksā visas izmaksas par tās dalību Abudža II projektā, jo tā savām partnerēm turklāt bija radījusi paļāvību par to, ka uzņemsies savas finansiālās saistības.

67 Visbeidzot iebildumi par 1997. gada 24. februāra sanāksmē noslēgtās klusējot izteiktās vienošanās esamību nevar būt tādi, kas varētu apstrīdēt pārsūdzētā sprieduma

rezolutīvo daļu, jo tie pamatojas uz papildu [*ad abundantiam*] motīviem. Minēto rezolutīvo daļu pamato iepriekš atgādinātie motīvi, kurus Grieķijas Republika ir kritizējusi veltīgi.

68 Līdz ar to un bez vajadzības atbildēt uz Komisijas šī sprieduma 42. punktā minēto argumentāciju šī apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

69 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Grieķijas Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Grieķijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]